No. 197. 1833.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk Nieuws-Blad.

Zondag en Maandag 18 en 19 Augustus.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

Breda. — Van Bath verneemt men, dat op den 12den dezer een droevig ongeluk op de Schelde niet ver van het gemelde fort heeft plaats gehad. Eene barkas, waarin zich de kapitein-luitenant *Lejeune*, kommandant van Zr. Ms. stoomboot *Curaçao*, en een neef van dezen zee-officier, die voor de militaire school te Medenblik bestemd was, alsmede drie matrozen bevonden, sloeg door een toeval omver. De kapitein-luitenant *Lejeune* is door een der matrozen nog gelukkig gered en met denzelven behouden aan land gekomen, doch zijn neef, een jongeling van 16 a 17 jaren en van de schoonste verwachting, benevens twee der matrozen vonden hun graf in de golven.

Te Vlissingen zal naar men verneemt een bataillon der 10de afdeeling garnizoen komen houden, uithoofde door de vermindering van de bezetting, inzonderheid door het vertrek van een aanzienlijk deel der koloniale divisie naar Harderwijk, de tweede ban der stedelijke schutterij, gemeenschappelijk met het geringere overgeblevene deel van het garnizoen, reeds sedert eenige dagen de wachten heeft moeten betrekken.

— De belgische dagbladen van gisteren avond en heden morgen zijn, ter oorzake van den Maria-Hemelvaartsdag op gisteren, niet verschenen.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 14den Augustus.

Over Madrid heeft men alhier berigten uit Lissabon ontvangen tot den 27sten Julij, welke de aankomst van dom *Pedro* aldaar vermelden. Na den intogt der constitutioneele troepen had men een aantal personen, die het gouvernement van dom *Miguel* zijn toegedaan, in hechtenis genomen, doch daar de rust ongestoord bleef, weldra weder in vrijheid gesteld. In den morgen van den 27sten was een gedeelte der krijgsmagt uit de stad getrokken, om het korps te ondersteunen, dat de hoogten van Almada en den linker-oever van den Taag bezet hield. De voorposten der Miguellisten, onder het bevel van den graaf *Molellus*, schenen dit punt te bedreigen, terwijl de hertog *de Cadoval* te Torres Vedras een ander korps van nagenoeg 7000 man had bijeen getrokken. Met de landprovincien was de gemeenschap geheel hersteld.

Uit San Lucar de Guadiana, aan de uiterste grenzen, schrijft men insgelijks onder dagteekening van den 27sten Julij, dat de troepen van dom *Miguel* op nieuw in de provincie Algarvien waren doorgedrongen, en onder anderen een korps van dom *Pedro*, meestal uit Franschen bestaande, tusschen Loulé en Cuantera hadden verslagen, zoodanig dat de vlugtelingen in eenige schepen op de rivier hun behoud hadden gezocht.

— De berigten uit Zwitserland van den 9den dezer vermelden, dat de gezanten der drie Noordsche mogendheden aan het voorzittend kanton eene ernstige nota hadden overhandigd, waarbij eene meer gematigde handelwijze werd aangeraden, de bezetting van Bazel en Schwijtz als een geheel onstaatkundig voornemen werd afgekeurd, en eindelijk niet onduidelijk te kennen gegeven, dat, zoo de rust niet spoedig hersteld en aan de woelingen der liberalen een einde gemaakt werd, genoemde mogendheden zich alsdan tot eene tusschenkomst zouden moeten verstaan. Het antwoord op die nota, door het bestuur van Zurich namens de bondsvergadering gegeven, moet zich door eenen krachtigen en onafhankelijken toon onderscheiden.

— Na een kort verblijf te Compiegne is de koning in den avond van gisteren te Neuilly teruggekomen.

— Naar de westelijke departementen zijn sints eenige dagen onderscheiden beambten der politie uit de hoofdstad vertrokken. Men zegt dat zulks in verband staat, met zekere bewegingen die aldaar moesten plaats hebben, en waaraan de uitgewekenen in de depots van Bourges en Maçon niet vreemd zijn.

— De zoogenaamde Fransche katholijke kerk van den abt *Chatel* is sints gisteren gesloten. Het schijnt dat deze nieuwe Godsvereering geen bijval vindt, en weldra vergeten zal zijn.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 17den Augustus.

HH. MM. de Koning en Koningin, benevens H. K. H. Prinses *Albert* van Pruissen, zullen in het begin der aanstaande week, sommigen spreken van Woensdag, naar het Loo vertrekken, alwaar 's Konings verjaardag zal worden gevierd; en zullen Hoogstdezelve welligt eenigen tijd aldaar verblijven.

— Uit 's Hage schrijft men het volgende:

» Men verneemt, dat dezer dagen van de zijde van het Engelsche bewind aan onze regering ernstige vertoogen zijn ingeleverd over den tragen gang der staatkundige onderhandelingen, dien men, geheel ten onregte, weder aan ons bestuur wijten wil. Aan bedreigingen moet het daarin wederom niet hebben ontbroken, waarvan die, dat het Engelsche bestuur geen verder deel aan de onderhandelingen zou nemen, wel voor de minst zware kan worden gehouden. Sedert verscheidene dagen is de conferentie, ten gevolge van de mindere overeenstemming, die er in hare vergaderingen laatstelijk heeft geheerscht, niet bijeengekomen. Vooral heeft men bij ons bestuur aangedrongen, dat het aan den bondsdag omtrent Luxemburg voorstellen zoude doen, zonder welke de voortzetting der onderhandelingen bemoeijelijkt zoude worden. Van de zijde van Belgie wordt weinige geneigdheid betoond, om de zaken tot een einde te brengen, waarschijnlijk doordien dat land intusschen van het betalen in de schuld en van belemmeringen op de Schelde ontheven is. Het laat zich derhalve al meer en meer aanzien, dat de staatkundige onderhandelingen wel vooreerst nog met geene gewenschte uitkomst zullen worden bekroond. *Talleyrand* wordt tegenwoordig veel door den generaal *de Flahaut*, die den Belgen zeer toegedaan schijnt te zijn, ondersteund."

— Gisteren morgen zijn er detachementen jagers en grenadiers van de te 's Hage liggende depôts naar het leger vertrokken.

— Het volgende ons toegezonden verslag, uit de Willemstad van den 17den dezer » verleenen wij volgaarne een plaatsje:

» Heden had binnen deze stad eene zeldzame plegtigheid plaats, hierin bestaande, dat de oudste wethouder, den heer *Ary van der Hoog*, oud 80 jaar, met zijne echtgenoote *Heiltje van der Klift*, oud 83 jaar, hun 50jarig huwelijks-feest of *gouden bruiloft*, in bijzijn van alle hunne kinderen, behuwd en klein-kinderen mogten vieren.

» De ingezetenen dezer stad, zoo wel als de stedelijke raad, hebben de meeste belangstelling in dit feest aan den dag gelegd. Reeds in den morgen van den feestdag waren de meeste woningen met groen gemaakte vlaggen versierd, en werd voorts algemeen den wensch geuit, dat voornoemde wethouder, welke reeds door den voormaligen Stadhouder, op den 17den april 1785, als schepen dezer stad is aangesteld, en sedert dien tijd onafgebroken in het stedelijk bestuur zitting hield, nog lang ten nutte der ingezetenen moge gespaard worden.

» Ook de wees-kinderen in het wees- of Gods-huis werden mild onthaald, zoo dat ook deze jeudige harten zich in het feest des ouderdoms mogten verheugen.

» God spare nog lang deze braven, ten nutte der maatschappij! terwijl de viering van dit vijftigjarig huwelijksfeest nog lange in het geheugen van de ingezetenen dezer stad zal bewaard blijven."

— Het Antwerpsch *Journal du Commerce* laat zich in dezer voege uit, over het voorgevallene in de zitting der belgische afgevaardigden van woensdag laatstleden:

» Degeen die tot de schande en het ongeluk van Belgie zich aan het hoofd van ons ministerie bevindt, is in de zitting van eergisteren op nieuw van leugen en bedrog beschuldigd en overtuigd geworden. Zelf is hij tot de bekentenis gedwongen, dat een traktraat, over 't welk bij 's lands vertegenwoordigers had gesproken als met Frankrijk te zijn gesloten, nimmer bestaan heeft. De oppositie heeft in dezelfde zitting aan zooveel onbeschaamdheid en zooveel gezwets goed regt gedaan.

» Zij maakt zich gereed om Tristan-*Lebeau* een' zwaarderen slag toe te brengen: Zij wil hem voor hare vierschaar betrekken, en de heer *Gendebien* zal op de tribune verschijnen met de acte van beschuldiging in de hand. Wij wenschen opregt, dat deze stoute stap van eenige moedige mannen den algemeen gewenschten uitslag hebbe, den val en de straf namelijk van den oppersten booswicht, die zich minister van justitie durft noemen; maar wij durven, regt uitgesproken, niet al te zeer op een' voor het land ge-

lukkigen uitslag rekenen. Wij vreezen maar al te veel, dat de tegen den heer *Lebeau* gerigte aanklagt en vervolging met eene belgische klugtspel afloopen zal, even als dat 't welk vertoond werd bij het onderzoek naar de plunderingen onder het bestuur en met toestemming van den regent begaan, of juist gelijk als bij het beproefd middel om de bewerkers van de rampspoeden van Hasselt en Leuven te ontdekken. Het ergste wat den belgischen hoofdstad ... van Frankrijk overkomen kan, is hetgeen met andere plunderaars en booswichten van ... rang is gebeurd; zijn gedrag zal afgekeurd maar hij vrij gesproken worden. „Wij hebben de overtuiging dat wij meenen juist langer met vervolgingen ons te moeten bezig houden, als welke, om van eenige uitwerking te zijn, eenen anderen tijd en een ander land zouden behoeven, en, waarom zouden wij het verzwijgen, ook andere mannen, dan het meerendeel dergenen, die wij in de kamer van afgevaardigden zien zitten."

In de zitting, waarvan bovengemeld Antwerpsch blad hier spreekt, werden, gelijk wij in laatst vorig nommer reeds deden opmerken, de belgische bewindsliedeu door de oppositie op het hevigste aangevallen en uitgemaakt. De minister *Lebeau* de beschuldiging van verkrachting der constitutie, enz. beantwoord hebbende met de aanmerking, dat de kamer, in plaats van nutteloose aanvallen en hatelijke aantijgingen, beter zou doen, ten blijk harer afkeuring, het tegenwoordig ontwerp, des noods, de begrooting te verwerpen, voegde de heer *Robaulx* hem toe, dat in elk ander land het ministerie voor de meerderheid bij de afgevaardigden zou zwichten, in Belgie stoorde men zich daar niet aan; het ministerie moest blijven, op last van het Fransch doctrinair bestuur, zoolang als dat zelf bestond; de verwerping van een ministrieel voorstel kon dit voornemen niet doen wankelen; men mogt het ministerie beleedigen, het bleef toch. Wat de verwerping van het budget betrof, de ministers wisten genoeg, dat er altijd eene meerderheid bestond, die de begrooting steeds aannam, uit vrees van door eene verwerping verwarring in het algemeen beheer te brengen. De minister *Lebeau* onbedacht genoeg zijnde om den heer de *Robaulx* en dit laatste gezegde tegen te werpen, dat deze den steeds tot wanorde had aangezet, dewijl hij bestendig tegen het budget gestemd had, ontving het volgend bescheid van den hevigen afgevaardigden: » Wat de regeringloosheid aanbelangt, wie heeft die bewerkt, gij of ik? Gij, ministers, die door uwe maatregelen tot wanorde, tot plunderingen hebt aangezet, en die niet hebt weten te bedwingen? Werpt de beschuldiging van regeringloosheid dan niet op de oppositie, eens zal het tijdstip van algemeene rekenschap aanbreken; gij zult ons rekenschap geven van de regeringloosheid waartoe gij aangezet hebt. (de heer *Lebeau*: Ik ben bereid.) Gij zijt bereid! zult gij ook bereid wezen, wanneer gij het gezag niet meer zult in handen hebben?"

— Een der warschausche couranten wijst de verschillende berigten, die in der tijd verspreid zijn geworden over de invallen, welke door eenige gewapende gelukzoekers in Polen, gedurende de maanden maart en april gedaan zijn, te regt en verhaalt het gebeurde op deze wijze:

» Van het begin van maart tot in de eerste dagen van mei zijn er gewapende benden over de grenzen van het koningrijk Polen gekomen, zoo van de zijde van Gallicie als uit het groothertogdom Posen. De talrijkste dezer benden, wier oogmerk was eenen opstand te verwekken, bestond uit 24 man; de overigen telden niet meer dan 14, 12 of 8. Zij werden door *Dziewicki*, *Zaliwski*, *Kublinski*, *Sulmirski*, *Arthur*, *Zawisza* en zekeren *Bialkowski* aangevoerd. Op het eerste berigt van het binnenrukken dezer benden werden kozakken, door eenig voetvolk ondersteund, naar verschillende kanten uitgezonden, waar de oproerlingen zich verborgen. De bosschen werden doorzocht, en weldra slaagde men er in, het grootste gedeelte dier benden gevangen te nemen, ten getale van 35 man, waaronder *Dziewicki*, *Szpeek*, *Zawisza*, *Gawski* en *Winnicki*, die hun vonnis deels reeds ondergaan hebben, deels nog verwachten. Daar deze benden eenen waren zonder steun te vinden, en van de boeren en landeigenaars, die in afgelegen oorden wonen, allerlei ondersteuningen trachtten af te persen, zoo was het geen wonder, dat de aldus geplaagde landlieden, in de streken, waar geene troepen waren, uit eigene beweging de bosschen doorzochten, ten einde de rustverstoorders op te vangen. Verscheiden der oproerlingen werden ook door hen gevat en uitgeleverd. Het overschot dier benden werd verstrooid en trachtte in allerijl naar buiten 's lands te ontsnappen. Sedert dien tijd is er geene nieuwe poging gewaagd geworden, daar het te stellig gebleken was, dat eene revolutionnaire beweging in Polen geenen bijval meer kon vinden. Slaat men nu het oog op een door eenen vreemdelijken opstand geheel uitgeput land, een opstand, waarbij alleen de slechtste en onzedelijkste menschen hunne rekening vinden; bedenkt men de algemeene ontwapening en de militaire bezetting van alle gewesten, alsmede de zucht naar rust en vrede, die na zulk eene groote beroering zoo algemeen en natuurlijk is, en herinnert men zich eindelijk de aardrijkskundige ligging en den staatkundigen toestand van Polen, dan kan men niet anders, dan de revolutionnaire pogingen van zulke kleine en van alle middelen ontbloote benden beschouwen als het gevolg van de avontuurlijkste en ongerijmdste geestdrijverij, die bij hare ondernemingen geenerlei acht slaat op de kansen van voor- of tegenspoed."

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 14den Augustus.

Na het besluit dat de beide kantons Bazel en Schwitz door bondstroepen zouden bezet worden, heeft de Zwitsersche landdag op den 6den dezer de volgende proclamatie uitgevaardigd:

» Eedgenooten! Naauwelijks had de Landdag maatregelen beraamd, om in het kanton Schwytz den gestoorden landvrede te herstellen en te verzekeren, of hij ontving de treurige tijding, dat door de verbittering der partijen de bodem van het ongelukkige kanton Bazel met burgerbloed bevlekt was geworden. Te vergeefs heeft het Eedgenootschap jaren lang verwacht, dat de gemoederen in dat kanton tot bedaren zouden komen; te vergeefs had de Landdag bij herhaling middelen en wegen ter verzoening aangeboden. Het Eedgenootschap wil niet langer de stilzwijgende aanschouwer blijven van eenen staat van zaken, die de inwendige veiligheid van het vaderland bij voortduring in gevaar brengt. De Landdag heeft besloten, om zoo wel de stad als het landschap van het kanton Bazel militair te bezetten, ten einde den landvrede alleen met kracht te handhaven, en de orde op een vasten voet te herstellen. Te dien einde heeft hij de noodige legerbenden opgeroepen, en onder de bevelen van twee eedgenootschappelijke commissarissen gesteld.

» Eedgenooten! Gij verwacht van den Landdag bevestiging van vrede in het gemeene vaderland. Zonder vrede, zonder orde, geene vrijheid. De hoogste bondgenootschappelijke overheid vervult hare pligt jegens u. Gij zult haar in hare pogingen ondersteunen. Komt haar met uw vertrouwen te gemoet! Zwitsersche krijgers, die met vreugde optrekt om de rust in het kanton Bazel te herstellen, gij trekt daarheen voor de vrijheid, de wettige orde, en de rust van uw eigen vaderland. Gij vindt daar geene vijanden, maar bondgenooten en broeders! Aan uwen moed, uwen burgerzin, uwe gestrenge krijgstucht, vertrouwt het geheele Zwitsersche volk zijne eer toe."

Een protest van het stadsbestuur van Bazel, tegen de besluiten door de bondsvergadering genomen, en een verzoek van het Tessiner gouvernement, dat de landgemeenten van de inlegering bevrijd mogten blijven, zijn in dezelfde vergadering van den 6den dezer door den landdag ter zijde gelegd. Daarentegen heeft den volgenden dag het berigt van de commissarissen, door den landdag naar Bazel gezonden, dat de regering geen bepaald antwoord had gegeven op de vraag, of men de bondstroepen vrijwillig zoude toelaten, en zich op het besluit, dat in den grooten raad op den 9den dezer zoude genomen worden, had beroepen, aanleiding gegeven, dat men, als derde commissaris, den overste Favre van Bazel heeft gezonden, met last om te verklaren, dat het bezetten der stad door de bondstroepen plaats zoude hebben, en, dat men deswegens in geene verdere onderhandelingen zoude treden.

Intusschen heeft de groote raad van Bazel eindelijk op den 9den over het al of niet toelaten der bondstroepen beraadslaagd. Het voorstel dat door den kleinen raad werd ter tafel gelegd, strekte, dat men haar zoude magtigen, met de commissarissen van het bondgenootschap over de voorwaarden te onderhandelen, onder welke de bezetting zoude plaats hebben, en dat van die onderhandeling een nader rapport bij den grooten raad zoude worden overgebragt, om alsdan een eindbesluit te nemen. Dit voorstel heeft veel tegenspraak gevonden, onder anderen op grond, dat men door het toelaten der bezetting zich geheel op genade overgaf, dat hoofdzakelijk de landdag zelf niet in staat zoude zijn om de bedongene voorwaarden te doen naleven, dat eindelijk de burgerij wil, of liever het eigenlijk opzet der bondsvergadering duidelijk bleek, wil men het verbreken van den bondgenootschappelijken voorwendsel zijn, hoezeer de stad Bazel slechts ... ter zelfverdediging de wapenen heeft opgevat. Eenige leden waren van oordeel dat men des noods tot bescherming van vreemden zijne toevlugt mogt nemen, doch zoo wel door de regering als door de meerderheid der vergadering werd dit ten hoogsten afgekeurd. Eindelijk na langdurige overweging is het voorstel van den kleinen raad met 56 tegen 9 stemmen verworpen, en de vergadering gescheiden, om spoedig wederom bijeen te komen, wanneer waarschijnlijk van regeringswege een nader voorstel zal worden gedaan.

Men ging intusschen voort met de stad zoo veel mogelijk in staat van verdediging te stellen. Het geschut werd op de wallen geplaatst, en ook voor het bluschen van brand en geval van beleg, werden nieuwe voorzorgen genomen. Uit deze maatregelen, die eene hardnekkige verdediging zal verstaan, werd ... ...

wegveld, vooral omdat de bezetting daartoe te zwak scheen. Bevreesd voor eene plundering verlaten vele huisgezinnen de stad, en zoeken in het Badensche eene schuilplaats.

Het kanton Schwijtz schijnt van alles tegenstand tegen de besluiten van den landdag te hebben afgezien; immers op den 6sten dezer hebben de bondstroepen, omtrent drie duizend man sterk, hetzelve ongehinderd bezet. De conferentie der vijf kantons die te Schwijtz vereenigd was, heeft voorts, zoodra het besluit der bondsvergadering haar bekend was geworden, naar Beggenried, aan den oever van het Vierwaldstätter Meer de wijk genomen, aldaar op den 7den een protest opgemaakt, en is vervolgens uiteen gegaan, omdat men begreep dat derzelver leden in hunne respective kantons van meer nut konden zijn. Gemeld protest is van den volgenden inhoud:

» Aan het voorzittend kanton! Van de 22 bondsleden, die aan de bonds-akte van den 7 Augustus 1815 trouw zwoeren, en zich onderling hulp en onverbreekbare vriendschap, in voor- en tegenspoed, hadden toegezegd, is de meerderheid, nadat zij aan twee kantons de beloofde waarborg hadden geweigerd, thans zoo ver gekomen, dat zij de verdeeling van derzelver grondgebied voorschrijven, en als bondgenooten erkennen de zoodanigen, tegen wien zij vroeger als opstandelingen zich hebben verzet; op dit oogenblik is die meerderheid zelfs gezind om de beide genoemde kantons gewapenderhand te bezetten. Indien de afgevaardigden te Schwijtz vereenigd het stilzwijgend bewaarden, terwijl Bazel en Schwijtz zoo geheel worden verongelijkt, zouden zij een heiligen pligt verzuimen, en in de oogen hunner tegenstanders een misdrijf begaan, die men hunne vereeniging met regt konde verwijten. Zoo zuiver als hun gedrag is, is ook hun geweten, de eenige band, die hen te samen bindt, is getrouwheid aan gemeenschappelijke pligten; hun eenig doel het behoud van het bondgenootschap. Zij hielden zich steeds bij hunne kantons het zenden van afgevaardigden naar de vergadering, die tegen den 5den dezer te Zurich werd beschreven, te bewerken; op eens wordt een maatregel door het kanton Schwijtz, ter uitvoering van deszelfs souvereine regten, en geheel buiten voorkennis van de conferentie genomen, tot voorwendsel aangevoerd om dit kanton te bezetten; en een dergelijk geweld neemt men zich insgelijks tegen Bazel voor, omdat aldaar het bestuur, evenzeer buiten medewerking dezer vergadering, na herhaalde vijandelijke aanvallen op de getrouwe gemeenten, tot verdediging de wapenen opnam, en omdat de burgers door hun bloed bewezen, welke opofferingen zij voor het volhouden hunner billijke overtuiging veil hebben. In deze ernstige omstandigheden, welke vóór de ondergeteekenden, ieder in zijn kanton, belangrijke verpligtingen medebrengen, hebben zij het grondgebied van het kanton Schwijtz, bij het naderen der troepen, verlaten, en rigten van hier nog deze woorden aan hunne bondgenooten. Plegtig behouden zij zich nogmaals de regten hunner standen, en die van het bondgenootschap in het algemeen voor; zij volharden in de overtuiging, dat geweld, ja, voor een oogenblik het regt kan verdringen, maar dat de de regtvaardigheid uit zich-zelve eene kracht bezit, die haar na verloop van tijd doet zegepralen; zij bevelen eindelijk het dierbare vaderland aan Gods bescherming.

— Officieel wordt heden alhier bekend gemaakt, dat de centrale commissie, welke belast is met de opsporing van den omvang en zamenhang der zamenzwering, die tegen het Duitsche bondgenootschap is gerigt, en bijzonder van den toeleg van den 3den April jongstleden, op den 5den dezer door de bondsvergadering is geconstitueerd en eerlang hare werkzaamheden zal beginnen."

— Het dagblad van Genua van 16 Julij behelst het volgende artikel:

» Het een en ander uit vreemde dagbladen hebben wij in de Fransche dagbladen de dichterlijke beschrijving gelezen van den *schrik en de verslagenheid*, die in onze stad heerschen. Ofschoon de onbeschaamdheid van het Fransche liberalismus in deszelfs oproeping sedert hetgeen in Italië tot een spreekwoord is geworden, zoo hadden wij toch nooit kunnen gelooven wat wij nu in die dagbladen zien. Er heerscht geen schrik in Genua; de voltrekking der doodstraf aan eenige handlangers der Fransche propaganda verwekte dat smartelijke gevoel, hetwelk men steeds bij den dood van eenen door de wet veroordeelden medemensch ontwaart; maar ondanks het medelijden met de slagtoffers van deze gevoellooze menschen, die uit het midden van den zetel der vermaken de zaden van moord en verwoesting in geheel Europa uitstrooijen, beseft toch een ieder, dat de Regering eene zamenzwering niet ongestraft kon laten, die onder hare middelen ook vergiftiging en brandstichting telde, en wier welgelukken het land aan de rampen der omwenteling, den burgeroorlog en den inval van vreemde troepen, zoude prijs gegeven hebben. De schuldigen hebben hun vergrijp volgens geweld en hebben hunne misdaden bekend, en hun berouw heeft in het hart onzer bevolking diegenen in een nog afschuwelijker licht gesteld, die met geld deze eerlooze propaganda ondersteunen, zonder welke ons vaderland zoo rustig en gelukkig zou zijn.

» De waarheid van deze omstandigheid is voldoende, om te doen zien, ... Regering in de stad ... en de ... processie ... Genuesche gemeenten ...

... die ondertusschen in die stad zamenvloeijen. Het volk verlangde, dat deze plegtigheid in Genua zou plaats hebben. De Regering voud geene zwarigheid, om zulks toe te staan, ofschoon de processie alle ingezetenen dezer groote stad in beweging brengen en tot middernacht toe hoen houden moest. In het zoogenoemde vrije Frankrijk, te Marseille, te Montpellier, en in eene menigte andere steden, kan men geene processie met het allerheiligste houden; eenige rustverstoorders, ondersteund door eene bende buitenlanders, het uitschot van alle natiën, jaagt daar aan de overheden schrik aan, en stelt de wet aan geheele bevolkingen. Heet dat vrij zijn? God bewaar ons voor deze vrijheid."

— Te Rome werd op den 29sten der vorige maand een geheim consistorie gehouden, waarin behalven 14 bisschoppen, tot kardinalen werden benoemd, de patriarch van Venetien, Mgr. *Monico*, en de aartsbisschop Mgr. *Caracciolo*.

— Onder dagteekening van den 25sten Julij meldt de *Augsburgsche Zeitung* uit Konstantinopel, dat het verdrag eener offensive en defensive alliantie tusschen de Porte en Rusland, waarvan sedert eenigen geruimen tijd werd gesproken, thans was geratificeerd, en dat de pogingen der Fransche en Engelsche diplomaten, om zulks tegen te houden, geheel vruchteloos waren geweest. Overigens was sedert het vertrek der Russische troepen de openbare orde nog steeds ongestoord gebleven, maar werd het misnoegen eenigzins opgewekt door het voornemen van den sultan, om zijne hervormingsplannen te hervatten.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND. — De *Zwabische Mercurius* kondigt den zelfmoord aan van den geleerden Hoogleeraar VON ROTTENFELS, Rector der Universiteit te *Tubingen*. Men schrijft de oorzaak van zijnen dood toe aan het verlies van een papagaai, welke hij had opgevoed, en hartstogtelijk lief had.

Nabij *München* is een gedenkteeken opgerigt voor de 30,000 *Beijeren*, die in NAPOLEONS veldtogt naar *Rusland* gesneuveld zijn. Dit gedenkteeken is van metaal vervaardigd en 130 voeten hoog. Op eene rots geplaatst, levert het uit *Beijerens* hoofdstad een fraai en treffend gezigtspunt op.

FRANKRIJK. — De beschrijving van het verwonderlijk fraaije mozaïek, onlangs te *Pompeï* opgedolven, voorstellende, naar men meent, een gevecht van ALEXANDER en DARIUS, is thans ook bij DIDOT te *Parijs* verkrijgbaar gesteld voor 30 fr. De schrijver is de Heer CARLO BONUCCI, Directeur der opdelvingen van *Pompeï*. Drie groote gekleurde platen geven een naauwkeurig afbeeldsel van het kunstwerk en van de woning, waar hetzelve gevonden is. — In de Departementen zijn 195 steden, welke openbare Bibliotheken hebben, bevattende deze te zamen 2,600,000 boekdeelen; hetgeen eene verhouding tot de bevolking der Departementen geeft van 2,600,000 tot 31,000,000 zielen, of van één boekdeel voor elf menschen. *Parijs* bezit vijf openbare Bibliotheken, welke 1,378,000 boekdeelen bevatten, dat is, drie boekdeelen voor twee menschen. Eindelijk bezitten in *Frankrijk* 822 steden van 3,000 tot 18,000 inwoners nog geene openbare Boekerij. — Van het Kolossale werk van SISMONDI, *Histoire des Français* ziet het 17de Deel het licht, loopende tot aan het jaar 1555. — Een Prospectus, geteekend NICOLAS BRETTON & C°. kondigt eene onderneming aan, allerzonderlingst door de daaraan verknochte voorwaarden, de uitgaaf namelijk, onder den titel van *le Panthéon des Nations*, van 100 portretten der beroemdste mannen van alle tijden en natiën, met eene lofrede op ieder in 't Fransch, welke een werk zullen uitmaken, uit te geven in 100 afleveringen, waarvan elk 10 fr. zal kosten. Wanneer het getal inteekenaars tot 3000 loopt, zal er door de uitgevers 150,000 fr. worden besteed, tot het stichten van een gebouw, waarin de borstbeelden der 100 groote mannen zullen geplaatst worden. Er zullen daarenboven premiën worden uitgedeeld onder de inteekenaars, waarvan de waarde en het aantal zullen afhangen van de menigte inteekenaars. De inteekenaars voor het einde van September, zullen nog eene gouden medaille van 200 fr. ontvangen, waarop de façade van *het Panthéon aller natiën* zal afgebeeld zijn. — De Moniteur van 16 Julij behelst het volgende bericht: » De Heer DURAND QUENTIN, ondersteund » door de raadgevingen van den Heer GRANGÉ, heeft thans de ploeg verkrijgbaar gemaakt van dien zedigen en belangloozen landbouwer, die » hem in deze nuttige onderneming wel heeft willen behulpzaam zijn. De » Heer DURAND beoogt alleen deze ploeg voor het algemeen belang in te » voeren, en vervaardigt dezelve voor 100 fr. en, zonder de raderen, voor » 80 fr. Dezelve is ten toon gesteld *rue Grange-Batelière*, n°. 13 te » *Parijs*, gelijk mede eene nieuwe dorschmachine met de hand en met » een paard, waarvan de prijs is 300 fr. ingepakt; ook nog een verbeterd hakselsnijmes, voor 60 fr. Men kan nadere inlichtingen en afbeeldingen van de vermelde werktuigen bekomen voor 2½ fr. aan de » werkhuizen, boven opgegeven, en aan het bureau van den *Moniteur*."

Een allerverdienstelijkst Schrijver is plotseling te midden zijner letterkundige werkzaamheden door den dood weggerukt. De Heer GINGUENÉ ... 60jarigen ouderdom door een aanval van beroerte overleden. Zijne menigvuldige werken zijn steeds met gunstig onthaal ... ontvangen, en ... ten; dat eene *Geschiedenis der Geestelijke Letterkunde* ... tweede uitgaaf verscheen ... in 3 deelen ... *Romein*- ...

... zal ... eerlang ... de Heeren GRANGÉ en ... door ... hier eene plaats in te ruimen.

sche Letterkunde in 4 deelen; eene *Geschiedenis der Vredestraktaten tusschen de Staten van Europa, sedert den Westphaalschen vrede tot 1818* in 15 deelen, en eindelijk eene nog onvoltooide *Geschiedenis der Staten van Europa, sedert den val van het Romeinsche Rijk in het Westen tot aan 1789.* Dit werk is berekend op 40 deelen, waarvan 38 in 't licht zijn gekomen. Schoell had zijn geheele leven aan de overweging van dit werk toegewijd, waarin hij al den schat zijner geschiedkundige kennis heeft bijeengebragt. Hij was een leerling van Koch en heeft, onder dien uitmuntenden leermeester, het Europische Staatsregt met buitengewonen ijver beoefend. Hij vereenigde in zich de gaven van een voortreffelijk geschiedschrijver, duidelijkheid en naauwkeurigheid, onpartijdigheid en goede trouw; en zijne werken zullen bij de nakomelingschap eene duurzame waarde bezitten.

Engeland. — Van de *Penny*-schriften, welke thans zoo zeer in *Engeland* in zwang zijn, hebben er drie alleen wekelijks eene oplage van 360,000 exemplaren, welke 296,000 pi st. opbrengen. — Een der Engelsche Dagbladen kondigt de uitvinding aan van een Stoomploeg, welke 20 voren te gelijk maakt. — Het *Asiatic Journal* behelst een gedeelte van Lord Byron's *Don Juan* in het Bengaalsch vertaald door Maharaja Kalee Krishna Bahadoor van *Calcutta.*

Nederlanden. — Te *Parijs* ziet thans een werk het licht, 't welk de algemeene aandacht bijzonder tot zich heeft getrokken. Hetzelve voert ten titel: *Mémoires sur la Reine Hortense, aujourd'hui Duchesse de Saint Leu, recueillis et publiés, par le baron W. F. van Scheelten, 2 deelen* in 8°. (Gedenkschriften nopens de Koningin Hortense, thans Hertogin van *St. Leu*, verzameld en uitgegeven door den baron W. F. van Scheelten, 2 deelen in 8°.) In het *Utrechtsche Dagblad* vinden wij van dit werk getuigd, dat hetzelve zeer gewigtige mededeelingen bevat omtrent de geschiedenis van onzen tijd, en dat het tevens bijzonderheden aan het licht brengt, welke tot hiertoe onbekend waren, aangaande het leven eener vrouw, die gedurende de regering van Keizer Napoleon, eene zoo voorname rol speelde. Verder behelst dit werk ook omtrent het hof van Lodewijk Napoleon, Koning van *Holland*, tot hetwelk de Baron van Scheelten gezegd wordt in naauwe betrekking te hebben gestaan, een verhaal; voor welks echtheid wordt ingestaan, doch dat aan sommige personen, die daarin voorkomen, mishaagt. Wie de baron van Scheelten is, wordt niet opgegeven, en, daar zoodanig persoon, wiens naam uit het Nederduitsch schijnt ontleend te zijn, voor zoo verre wij weten, niet aan het hof van Lodewijk Napoleon bekend was, zoo laat het zich vermoeden, dat zich onder dien naam een man verborgen heeft, die er niet openlijk wil voor uitkomen, schrijver van dit werk te zijn.

GRAANMARKT TE AMSTERDAM.

VRIJDAG, *den 16den Augustus.*

TARWE. — 129 ℔ jarige wit bonte Poolsche *f* 260; — 128, 130 ℔ Rostocker *f* 186, 190; — 129 ℔ Holsteinsche bij gerijf *f* 190; — 130 ℔ Stettiner? *f* 186; — 123 ℔ dito *f* 162; — 122 ℔ Eider *f* 160; — 123 ℔ Vriesche *f* 165.

ROGGE. — 120 ℔ Pruissche *f* 164; — 120 ℔ Rhijn *f* 145; — 120 ℔ Holsteinsche *f* 150; — 125 ℔ nieuwe Overijsselsche *f* 150.

HAVER. — 70, 73, 75 ℔ Voer *f* 60, 64, 65.

BOEKWEIT. — 111 ℔ Holsteinsche *f* 109.

GARST. — Lusteloos.

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

VRIJDAG, *den 16den Augustus.*

	pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4½ ur.
Nederlanden.				
Werkel. schuld	2½	50 15/16	51 1/8	51 à 1/16
Dito dito	5	95 5/16	95 5/8	95 5/8
Uitgestelde dito		1 3/32		
Kansbill. dito		23 3/8		
Amort. Syndic.	4½	88 7/8	89 1/4	
Dito dito	3½	72 5/8	72 7/8	
Schatkistbiljett.	6	102	102 1/8	
Oorlogslasten	5	99 15/16	100	
Leening 1831	6			
Handel-Maats.	4½	94 1/4		
Frankrijk.				
Inschr. Grootb.	3			
Engeland.				
Dito per 12 Aug.	3	89 1/8		
Spanje.				
Certificaten	5	68 15/16	69 1/8	69 à 1/8
Dito *f* 1000	3	44		
Uitgest. Sch.	5	13 7/8		
Cert. Bons. Lond.	5	17 1/4	17 3/4	
Napels.				
Certificaat. *F. & B.*	5	84 1/2		
Dito *Fall. & C.*	5	86 5/8		
Leen. Lond. W.	5	93		
Rusland.				
Obl. *Hope* 1798	5	100 7/8	101	100 7/8
Dito dito 1828	5	100 7/8	101	100 7/8

	pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4½ ur.
Cert. dito 1828	5	92 7/16	92 9/16	92 1/2
Obl. te London	5			
Certif. te Hamb.	5	93		
Inschrijv. Assig.	6	68 5/8	68 11/16	68 5/8
Certificat. dito	6			
Polen.				
Aand. Loot. fl. 300		108 1/2		
Pruissen.				
Dito dito R. 50		91 1/2		
Oostenrijk.				
Dito dito *f* 100	4			
Dito dito *f* 250	4	408		
Metalliek	5	93 1/8	93 3/16	93 1/16
Dito Lond. gen.	5			
Dito	2½	51 5/8		
Oblig. *Goll & C.*	5	96		
Dito	4			
Cert. Stadsb. dit.	2½			
Ween. Bankact.	3			
Denemarken.				
Leening te Lond.	3	74 3/4		
Brazilien.				
Dito *Rotschild*	5	69	69 5/8	69 1/2
Grieksche.				
Dito te London	5			

Ter Antwerpsche beurs van gisteren (*15 Augustus*) waren genoteerd: Integ. 95 3/4; Metall. 97 1/8; P. Loten 166; Bras. 97 3/4; Sp. perpet. 69, 69 1/2; 4 pCt. 94 1/8; 3 pCt. 43 3/4; Cortes 23 3/8; Nap. 86 7/8; Sic. 91 3/4; Pans. 91 1/2.

Op de Parijsche beurs van den 14. waren genoteerd: 5 pCt. kont. 105; op tijd 105,15; 3 pCt. kont. 77,05; op tijd 78,20; Napelschen kont. 93,10; op tijd 93,35; Sp. perpet 69 1/8; Cortes 17 3/8.

BEKENDMAKING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad Bergen-op-Zoom, zullen, op Maandag den 19den Augustus 1833, des morgens ten elf ure, op het Raadhuis aldaar, publiek aanbesteden:

1º. Het HERSTELLEN en gedeeltelijk VERNIEUWEN van een gedeelte der *Havenmuur* binnen gezelde Stad, en wel aan de noordzijde van de Bootenbrug, tot aan den Draaiboom bij het Arsenaal.

2º. Het REPAREREN en gedeeltelijk VERNIEUWEN van de *Hardsteene-Voorpui*, de *Trappen* en het *Bordes* van het *Raadhuis*, met de leverantie van alle de daartoe benoodigde Materialen.

Zullende de bestekken en kondition van Aanbesteding *acht dagen* te voren ter Stads-Secretary ter lezing liggen.

Bergen-op-Zoom, den 29. Julij 1833.

Burgemeester en Wethouders voornd.,
C U Y P E R S, *Vt.*
Ter ordonnantie van dezelven,
Js. AUGUSTIJN, *Secr.*

Mr. L. B E E N S, Notaris, residerende te *Breda*, als daartoe belast bij Vonnis van de Regtbank van Eersten Aanleg, zitting houdende te *Breda*, de dato 17 Junij 1833, behoorlijk geregistreerd, zal, op Donderdag den 22sten Augustus 1833, des avonds ten zeven ure, in het Koffijhuis van F. J. DIEUDONNE, genaamd: *het Gouden Kruis*, in de Veemarktstraat te *Breda*, vaceren, om aldaar op den voet en ten overstaan als bij de Wet van 12. Julij 1816 is geregeld aan den hoogst- en meestbiedenden te veilen, en *veertien* dagen daarna, finaal te verkoopen:

Eene zeer aanzienlijke HUIZINGE, TUIN en ERVE, met het gebruik van den GANG, tusschen den Tuin en Stal van den Wel-Edelen Gestrengen Heer Mr. J. H. Hoeufft, uitkomende in de Zoutstraat; gestaan en gelegen te *Breda*, aan de westzijde van de Haven of Prince Kaai, gemerkt G. 253. Aan te aanvaarden met den 1sten Mei 1834, als zijnde tot dien tijd verhuurd aan den Wel-Edelen Gestrengen Heer F. von Muhlen, Ie Kapitein-Ingenieur, voor *f* 400 's jaars. Zijnde gemelde *Huizinge*, daags voor de Zitdagen te zien. Nadere onderrigting te bekomen ten kantore van gemelden Notaris.

Uit de Hand te Koop:

Een wel gedresseerd, mak en aan alle vuren gewend

MERRIE-RIJPAARD,

Zijnde eene fraai geteekende *Blaauw Schimmel Hengstader*, oud *zes* jaren, zonder gebreken en vlug. In het loopen. Adres met *gefrankeerde* Brieven, onder de letter X, ter Boek- en Courant-drukkerij van C. A. T H I E M E, te *Arnhem.*

STOOMPACKET-VAART

TUSSCHEN

ROTTERDAM en LONDEN.

In Dienst der General Post-office,
voor Passagiers en Goederen.

Het vertrek der Stoompacketten van *Rotterdam* is bepaald:

Woensdag den 21 Augustus, des 's morgens ten 7 ure.

Nadere inlichting bij de Agenten aan het Bureau in *de Boompjes*, A, nº. 93.

W. SMITH & COMP.
P. A. VAN ES.

STOOMPACKET-VAART

TUSSCHEN

Rotterdam en Londen,

VOOR PASSAGIERS EN GOEDEREN.

De AGENTEN der General Steam Navigation Company, te *Londen*, brengen bij deze ter kennis van Reizigers en den Handel, dat het fraaije en bijzonder snelvarend Stoomschip *Rapid*, gevoerd door J. M O W E L, groot 150 Tonnen, voorzien van *twee* Machinen lage Drukking, ieder van *zestig* Paardenkracht, doende den overtogt in minder dan 20 uren, en voornemens ten allen tijde in den *Briel* binnen komen, zal vertrekken van *Rotterdam*

Woensdag den 21. Augustus, des middags ten 2 ure.

Zijnde de Passagegelden in de Eerste Kajuit op £ 1 en in de Tweede Kajuit op £ 0, 10 gesteld.

Nadere inlichting bij de Agenten voornd. { W. SMITS & COMP. en P. A. VAN ES.

S T O O M - J A G T

PRINSES MARIANNE,

van *MIDDELBURG* naar *ROTTERDAM*,

Augustus 1833.

Van *Middelburg.*			Van *Rotterdam.*		
Dingsdag den 20 's morg.		4 uur	Maandag den 19 's morg.		9½ uur
Vrijdag	23,	5½ "	Woensdag	21,	9 "
Zondag	25,	7 "	Zaturdag	24,	11 "

Te Breda, bij BROESE en COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.